

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod :	15 Chwefror 2022
Aelod Cabinet :	Y Cyng. Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswilt :	Dewi W. Jones, Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor
Adran / Gwasanaeth :	Cefnogaeth Gorfforaethol
Teitl yr Eitem	Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-23 – Adolygiad 2022/23

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1. Cymeradwyaeth y Cabinet i Gynllun Cyngor Gwynedd 2018-23 – Adolygiad 2022/23 (y Cynllun) i'w gyflwyno i'r Cyngor ar y 3ydd o Fawrth 2022.


2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- 2.1. Mabwysiadwyd Cynllun y Cyngor 2018-23 yn wreiddiol gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar yr 8fed o Fawrth 2018. Yn flynyddol ers hynny rydym wedi bod yn adolygu ei gynnwys er mwyn sicrhau ein bod fel Cyngor yn parhau i flaenoriaethu ein gwaith yn ôl anghenion pobl Gwynedd.
- 2.2. Mae angen i'r Cabinet yn gyntaf gymeradwyo cynnwys y Cynllun, gan gynnwys y diweddariadau sydd wedi ei wneud iddo, er mwyn argymhell bod y Cyngor Llawn yn ei fabwysiadu yn ei gyfarfod ar y 3ydd o Fawrth 2022.

3. CYFLWYNIAD

- 3.1. Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023 yw'n datganiad cyhoeddus ni fel Cyngor o'r hyn y bwriadwn ei gyflawni dros bobl Gwynedd. Roedd y Cynllun, yn ei flwyddyn gyntaf, yn datgan ein gweledigaeth am 5 mlynedd, ac yna mae pob adolygiad blynyddol yn cynnig diweddariad sy'n crynhoi yn fyr ble yr ydym wedi ei gyrraedd ar y siwrnai, a beth fydd ein blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- 3.2. Rydym bellach angen adolygu'r Cynllun er mwyn datgan beth y bwriadwn ei gyflawni yn ystod 2022/23, sef y flwyddyn olaf yn y cynllun pum mlynedd. Bydd angen i'r Cabinet roi sêl bendith ar y newidiadau sydd wedi eu gwneud i'r Cynllun rhwng 2021/22 a 2022/23. Mae'r Cynllun diwygiedig newydd i'w weld yn **Atodiad 1**.

Cyswilt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

- 
- 3.3. Ble mae newidiadau arwyddocaol wedi eu gwneud i gynnwys y Cynllun rydym yn cyflwyno Asesiad Effaith Cydraddoldeb er mwyn i'r Cabinet bwysu a mesur os ydi'r newidiadau yn dderbyniol o safbwynt yr effaith a gânt ar bobl sydd ag un neu fwy o'r nodweddion sydd wedi eu gwarchod o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r Asesiad i'w weld yn **Atodiad 2**.
 - 3.4. Mae'r Cynllun wedi ei rannu'n 2 brif ran, sef y **Blaenoriaethau Gwella** a'r **Cynlluniau Adran**. Mae'r Blaenoriaethau Gwella yn nodi ein Hamcanion Llesiant a'n Prosiectau Blaenoriaeth ar gyfer y cyfnod dan sylw, ac yn crynhoi'r holl feysydd yr ydym am roi sylw penodol iddynt er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i fywydau ein trigolion. O dan bob Blaenoriaeth Gwella ceir crynodeb o'r hyn y bwriedir ei gyflawni.
 - 3.5. Ceir disgrifiad o waith dydd i ddydd yr Adrannau o fewn y **Cynlluniau Adran**. Mae'r rhain hefyd yn rhoi sylw i'r hyn yr ydym yn ei wneud mewn ymateb i'r materion a amlygwyd gan Gynghorwyr fel Blaenoriaethau Lleol yn ôl yn hydref 2017.
 - 3.6. Dros y flwyddyn ddiwethaf mae llawer o'n hymdrechion fel Cyngor wedi canolbwyntio ar ymateb i argyfwng Covid-19 ac felly rydym bellach yn cynllunio ar gyfer sefydlogi ac ail adeiladu. Er mwyn sicrhau fod y blaenoriaethau'n parhau i gyfarch anghenion pobl Gwynedd bu i ni ymgynghori yn ehangach gyda gweddill yr Aelodau Etholedig ar yr hyn yr ydym yn bwriadu ei gyflawni yn ystod 2022/23.
 - 3.7. Cynhaliwyd dwy sesiwn ymgysylltu â'r Aelodau Etholedig ym mis Rhagfyr 2021 a fynychwyd gan 27 o aelodau. Yn gyffredinol roedd cytundeb i'r blaenoriaethau drafft ynghyd â chroeso i'r cyfle i fwydo i mewn i'r broses cyn cyflwyno'r cynllun yn ffurfiol i'r Cabinet a chyfarfod y Cyngor Llawn.

4. YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Nodir isod y materion sydd angen i aelodau'r Cabinet eu hystyried cyn cymeradwyo'r Cynllun.
- 4.2. Mae llawer o waith wedi'i wneud er mwyn adnabod meysydd y dylid eu blaenoriaethu o ystyried yr hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd wrth sefydlogi ac ailadeiladu yn dilyn argyfwng Covid-19 ac erbyn hyn mae sgôp nifer o brosiectau wedi ei ehangu i gynnwys y materion a oedd wedi eu hadnabod.
- 4.3. Fe grynhoi'r y prif newidiadau isod. Mae'r wybodaeth yn cynnwys eglurhad o ba brosiectau sy'n newydd i'r Cynllun a pha brosiectau sy'n barhad ar y rhai yn y Cynllun presennol neu wedi newid rywfaint (e.e. yn ehangu ar brosiect blaenrol neu wedi newid ffocws).

4.4. Mae'r prosiectau canlynol wedi eu hychwanegu o'r newydd.

- **Cinio am ddim i ddisgyblion cynradd** – yn dilyn cyhoeddiad y Llywodraeth ym mis Tachwedd 2021 bod bwriad i ddarparu cinio am ddim i holl ddisgyblion cynradd, mae cryn waith angen ei wneud o ran ymarferoldeb y cynllun.

4.5. Yn ogystal, mae sgôp neu gynnwys y prosiectau canlynol wedi newid:

- Sgôp prosiect **Dalgylch Bangor** wedi'i ehangu i gynnwys gwella adnoddau a'r amgylchedd dysgu yn Ysgol Hiracl, buddsoddi yn y ddarpariaeth uwchradd er mwyn gwella profiad y dysgwyr, a chynyddu nifer y dysgwyr sydd yn dewis manteisio ar addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y ddinas.
- Sgôp prosiect **Rheolaeth o'r defnydd o dai fel tai haf ac ail gartrefi** wedi ei ehangu i gynnwys mwy o bwyslais ar gael gwell rheolaeth trwy'r drefn cynllunio.
- **Diffyg cartrefi addas i bobl Gwynedd: Sicrhau cymeradwyaeth i'r Cynllun Tai a dechrau gweithredu** bellach wedi ei ehangu a'i ail-enwi yn **Diffyg cartrefi addas i bobl Gwynedd: Gweithredu a gwireddu prosiectau ein Cynllun Tai er mwyn cynyddu'r cyfleoedd i bobl leol gael cartref addas o fewn eu cymunedau.**
- Mae'r prosiect **Y Gweithlu a Recriwtio yn y Maes Gofal** wedi'i ymgorffori fel rhan o brosiect ehangach **Cynllunio'r Gweithlu**. O ganlyniad, bydd sawl adran yn cydweithio yn agos i ymateb i'r heriau recriwtio sydd yn wynebu'r Cyngor.

4.6. Mae gweddill y prosiectau Blaenoriaeth Gwella yn parhau o 2021/22. A yw'r Cabinet yn gytûn gyda'r newidiadau sydd wedi eu hamlygu uchod ac i'w gosod ar y ffurf sydd wedi ei amlinellu yn **Atodiad 1**?

4.7. **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)(2015)**

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrf cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae angen i gyrf cyhoeddus gyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y byddant yn gwella llesiant.

4.8. Bu i ni ymgynghori gyda'r Aelodau Etholedig a'r cyhoedd ynghylch y materion sy'n effeithio ar eu llesiant fel rhan o'r broses o ddatblygu'r Cynllun gwreiddiol (a gyda Aelodau Etholedig yn ystod Chwefror 2021 a Rhagfyr 2021) gan hefyd ddadansoddi canlyniadau Aseiad Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn. Fel rhan o'r adolygiad y flwyddyn hon rydym hefyd wedi adolygu os yw'r Amcanion Llesiant yn parhau i fod yn gyfredol.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

4.9. Bydd angen ychwanegu Rhagair yr Arweinydd i'r Cynllun fydd yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor er eu cymeradwyaeth, ac fe wneir hynny yn dilyn y drafodaeth yng nghyfarfod y Cabinet.

4.10. Bydd yr Adran 'Gwybodaeth Ariannol' hefyd yn cael ei diweddarau cyn cyflwyno'r Cynllun terfynol er cymeradwyaeth y Cyngor.

5. Deddf Cydraddoldeb 2010

5.1 Mae gofyn statudol i baratoi ac ystyried canfyddiadau asesiad o effaith o safbwynt cydraddoldeb wrth baratoi'r cynllun yn unol â gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010 fel y gweithredir yng Nghymru. Atodir yr asesiad yn **Atodiad 2**.

5.2 Nid yw'r asesiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif. Bydd cyfrifoldeb ar Arweinyddion Prosiect i gynnal Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn ar brosiectau unigol.

6. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

6.1. O gymeradwyo'r cynllun, bwriedir ei gyflwyno i'w fabwysiadu yng nghyfarfod llawn nesaf y Cyngor ar y 3ydd o Fawrth 2022.

6.2. Ar ôl i'r Cyngor Llawn fabwysiadu'r Cynllun, bydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Byddwn hefyd yn rhoi ystyriaeth i'r modd gorau o gyfathrebu prif negeseuon y cynllun gyda'r cyhoedd, a bydd cyfle i Aelodau Cabinet roi eu barn ar hynny yn dilyn mabwysiadu'r Cynllun.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Pennaeth Cyllid

Mae Cynllun y Cyngor yn ddogfen allweddol, sy'n gosod allan yr hyn y mae Cyngor Gwynedd am anelu i'w wneud dros y flwyddyn nesaf. Wrth i flwyddyn olaf y cynllun cyfredol gychwyn, mae cronfeydd penodol yn parhau yn eu lle i ariannu blaenoriaethau'r Cynllun, ond mae cyfran o'r cronfeydd hyn eisoes wedi cael ei ymrwymo. Mae tebygolrwydd y bydd gofynion adnoddau'r holl flaenoriaethau gwella sydd yn y Cynllun yn fwy na'r arian fydd ar gael iddynt, tra mae priodoldeb ariannol yn golygu byddwn yn parhau i sicrhau bod ffynhonnell ariannu wedi cael ei adnabod ar gyfer unrhyw ymrwymiad i wario.



ii. Y Swyddog Monitro:

O fewn Cynllun y Cyngor mae agweddau statudol sydd yn cael eu cyfarch, yn benodol felly ynglŷn ag Amcanion Llesiant a osodir yn unol â'r gofyn yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol(Cymru) 2015. Drwy adolygu'r Cynllun mae'r Cyngor yn cyfarch gofynion yn blynyddol ynglŷn a'r rhain. Rwy'n cefnogi'r argymhelliad o safbwynt priodoldeb.

8. Barn yr Aelod Lleol

Ddim yn fater lleol.

9. Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad

Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023: Adolygiad 2022/23

Atodiad 2 – Asesiad Effaith Cydraddoldeb